

**GMINNA
STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
2007 – 2013**

Sitkówka – Nowiny

Spis treści:

Wstęp.....	3
1. Procedura tworzenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	4
1.1. Podstawy prawne systemu pomocy społecznej w Polsce.....	4
1.2. Uczestnicy tworzenia gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych	5
2. Charakterystyka Gminy Sitkówka – Nowiny	7
2.1. Lokalizacja	7
2.2. Ludność	9
2.3. Oświata	12
2.4. Służba zdrowia	13
2.5. Sport	14
2.6. Pomoc społeczna	15
3. Problemy społeczne w Gminie Sitkówka – Nowiny	18
3.1. Bezdomność	18
3.2. Ubóstwo	19
3.3. Długotrwała lub ciężka choroba	19
3.4. Niepełnosprawność	20
3.5. Bezrobocie	22
3.6. Alkoholizm	25
3.7. Przemoc w rodzinie	29
3.8. Zdarzenia losowe	31
4. Analiza SWOT dotycząca rozwiązywania problemów społecznych na terenie Gminy Sitkówka – Nowiny	32
5. Cele strategiczne rozwiązywania problemów społecznych na terenie Gminy Sitkówka – Nowiny	35
5.1. Cel strategiczny – System wsparcia na rzecz osób bezrobotnych	36
5.2. Cel strategiczny – Redukowanie zjawiska ubóstwa	37
5.3. Cel strategiczny – likwidowanie wszelkich barier psychologicznych, społecznych i fizycznych dyskryminujących osoby niepełnosprawne oraz długotrwałe i ciężko chore	38
5.4. Cel strategiczny – zahamowanie zjawiska uzależnienia od alkoholu oraz pomoc osobom i rodzinom dotkniętym alkoholizmem	39
5.5. Cel strategiczny – zahamowanie zjawiska przemocy w rodzinie i łagodzenie jego skutków	40
5.6. Cel strategiczny – zapobieganie bezdomności	41
5.7. Cel strategiczny – pomoc osobom dotkniętym zdarzeniami losowymi	42
6. Monitorowanie i wdrażanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	44

Wstęp

Przed władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocy społecznej na poziomie gminy stoją do rozwiązania trudne problemy społeczne. Pogłębiające się dysproporcje dochodowe rodzin, niedostatek materialny, zjawiska związane ze sferą ubóstwa, problemy egzystencji osób starszych i samotnych oraz niepełnosprawnych tworzą powiązany ze sobą konglomerat problemów społecznych, które decydują o sposobie odczuwania jakości życia przez społeczność lokalną.

Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. art. 17.1 obliguje gminy do opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Strategia ta polega przede wszystkim na stworzeniu kompleksowego systemu działań organizacji i instytucji pomocowych aby mieszkańiec, który znajdzie się w trudnej sytuacji trafił w miejsce, gdzie zostanie mu udzielona pomoc oraz wsparcie w rozwiązaniu jego problemów.

W obszarze problemów społecznych najczęściej trudności występują w związku z bezrobociem, uzależnieniem od alkoholu lub narkotyków, chorobami, przemocą fizyczną i psychiczną, konfliktami wewnątrz rodziny, trudnościami emocjonalnymi, trudnościami wychowawczymi z dziećmi, przestępczością nieletnich, bezradnością w podejmowaniu działań, sieroctwem społecznym lub naturalnym.

Rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, dlatego celowe jest strategiczne podejście, również na poziomie lokalnym, do zagadnień ze sfery polityki społecznej. Wyrazem takiego podejścia jest „Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych”, kierująca działania władz samorządowych i instytucji pomocy społecznej.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębianie form pracy socjalnej, współpraca z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: oświata, służba zdrowia, policja, sądownictwo i innymi.

Strategia lokalna powinna mobilizować wszystkie potencjalne możliwości jakimi dysponuje gmina i opisywać kroki prowadzące do realizacji jej głównych celów. Strategia pozwala zaplanować harmonijny plan rozwoju, przygotować konspekt

działania zgodny z wcześniej wypracowaną wizją, ze szczegółowym podziałem na najważniejsze obszary oraz ich poszczególne obszary realizacji, co pozwoli przybliżyć nas do wcześniej ustalonych zamysłów. Jako element żywy strategia będzie podlegać ciągłym zmianom, będą pojawiać się nowe ważne cele.

1. PROCEDURA TWORZENIA GMINNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1.1. Podstawy prawne systemu pomocy społecznej w Polsce.

Strategia jest zgodna z założeniami polityki państwa, ustaw kompetencyjnych nakładających na organa administracji rządowej i samorządowej określone obowiązki, jest więc instrumentem umożliwiającym podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym okresie, jak i w odległej perspektywie.

Przy tworzeniu gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych istotny wpływ na jej konstrukcję mają następujące akty prawne:

- Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 228, poz. 2255 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej z dnia 22 kwietnia 2005 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 86, poz. 732);
- Ustawa o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 122, poz. 1143 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz. U. z 1994 r. Nr 111, poz. 535 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 96, poz. 873 z późniejszymi zmianami);

- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485);
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493);

Bazą opracowania strategii były materiały, analizy statystyczne zgromadzone i opracowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sitkówce – Nowinach, Urząd Gminy Sitkówka – Nowiny, Powiatowy Urząd Pracy w Kielcach, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Sitkówka – Nowiny. Strategia rozwiązywania problemów społecznych w naszej gminie jest scenariuszem przyszłości, do której należy dążyć, to określone sposoby działania, dzięki którym dokona się transformacja z obecnej sytuacji na projektowaną. Efektem tak opracowanej strategii będzie funkcjonalna społeczność i zaradni obywatele.

1.2. Uczestnicy tworzenia gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

W pracę nad „Strategią rozwiązywania problemów społecznych Gminy Sitkówka – Nowiny” zarządzeniem Wójta Gminy Sitkówka – Nowiny Nr 86/2004 z dnia 6 grudnia 2004 r. został powołany zespół zadaniowy, złożony ze specjalistów, którzy wykorzystując własne doświadczenie, wiedzę i kompetencje z zakresu pomocy społecznej, merytorycznie opracowali wytyczne obszary strategiczne. Zróżnicowany skład grup pozwolił kompleksowo spojrzeć na problemy.

Prace prowadzone były pod kierunkiem Przewodniczącego Zespołu – Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – Ewy Kopolovets.

Opracowanie dokumentu poprzedziły konsultacje z przedstawicielami środowisk oraz grup społecznych, a także organizacji i instytucji z terenu Gminy Sitkówka – Nowiny, a podstawę opracowania strategii stanowiły materiały źródłowe powstałe i zgromadzone w wyniku prac zespołu.

Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są zgodne ze „Strategią Rozwoju Gminy Sitkówka – Nowiny”. Dokument jest także zgodny ze „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Kieleckim na lata 2006 – 2010 ”

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY SITKÓWKA – NOWINY.

2.1. Lokalizacja

Gmina Sitkówka-Nowiny powołana została decyzją Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach z dniem 1 stycznia 1974 roku. Gmina obejmuje obszar o powierzchni ok. 46 km². Urząd Gminy mieści się na Osiedlu Nowiny, przy ul. Białe Zagłębie 25. Administracyjnie gmina należy do powiatu kieleckiego, położonego w centralnej części województwa Świętokrzyskiego. W bezpośrednim sąsiedztwie Gminy Sitkówka-Nowiny znajdują się:

- od północnego zachodu - Gmina Piekoszów
- od południowego zachodu - Gmina Chęciny
- od południowego wschodu - Gmina Morawica
- od północnego wschodu - Gmina Kielce

Pomimo, że posiada status gminy wiejskiej, ze względu na sposób zagospodarowania terenów można wyróżnić na jej terenie obszary o charakterze: przemysłowym, miejskim, wiejskim.

W skład gminy wchodzi jedno osiedle mieszkaniowe – Nowiny, oraz 5 sołectw:

- Bolechowice,
- Kowala,
- Szewce-Zawada,
- Wola Murowana,
- Zgórsko-Zagrody

Gmina posiada kompleksową sieć instytucji infrastrukturalnych: Urząd Gminy wraz z jednostkami organizacyjnymi, ośrodki zdrowia, bank, urząd pocztowy, dom pomocy społecznej, policję, placówki oświatowe, obiekty sportowo-rekreacyjne, obiekty użyteczności publicznej, jednostki bezpieczeństwa przeciwpożarowego itp.

Rysunek -1. Lokalizacja gminy Sitkówka-Nowiny na tle mapy województwa świętokrzyskiego.

2.2. Ludność

Z danych pochodzących z referatu Organizacyjnego i Spraw Obywatelskich wynika że w latach 2003 – 2006 liczba mieszkańców utrzymuje tendencję wzrostową. Na dzień 31.12.2006 r. gminę zamieszkiwało 7174 osób, w tym 3633 kobiet (50,6%) i 3541 mężczyzn (49,4%). Średnio na 1 km² przypada 154 osoby.

Dane dotyczące liczby mieszkańców Gminy Sitkówka-Nowiny w latach 2003 – 2006 zamieszczone zostały w tabeli nr 1.

Tabela 1. Liczba mieszkańców w latach 2003 – 2006 w podziale na kobiety i mężczyzn.

ROK	OGÓŁEM	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI
2003	6999	3521	3478
2004	7039	3558	3481
2005	7127	3598	3529
2006	7174	3633	3541

W skład gminy wchodzi 12 miejscowości. Około 36 % mieszkańców gminy mieszka na Osiedlu Nowiny. Sytuację demograficzną w poszczególnych miejscowościach gminy Sitkówka-Nowiny w latach 2003 - 2006 przedstawia tabela nr 2.

Tabela 2. Ludność Gminy Sitkówka – Nowiny w poszczególnych miejscowościach

Miejscowość	Lata			
	2003	2004	2005	2006
Bolechowice	531	534	528	551
Kowala	827	822	841	838
Kowala Mała	120	122	124	107
Osiedle Nowiny	2608	2580	2591	2577
Sitkówka	258	256	240	230
Słowik	102	101	94	98
Szewce	422	425	423	432
Trzcianki	228	232	232	219
Wola Murowana	362	352	377	381
Zagrody	373	370	375	384
Zawada	160	161	159	154
Zgórsko	1008	1084	1143	1202
Razem	6999	7039	7127	7174

Tabela nr 3. Wskaźnik gęstości zaludnienia w przekroju województwo, powiat, gmina.

Województwo Świętokrzyskie	109 osób na km ²
Powiat Kielecki	89 osób na km ²
Gmina Sitkówka - Nowiny	153 osób na km ²

Dane: Rocznik Statystyczny z grudnia 2006 r.

Gęstość zaludnienia gminy jest prawie dwa razy większa od średniej dla powiatu kieleckiego oraz ok. 30 % wyższa od średniej dla województwa świętokrzyskiego. Świadczy to o atrakcyjności gminy oraz o chęci zamieszkiwania na tym terenie.

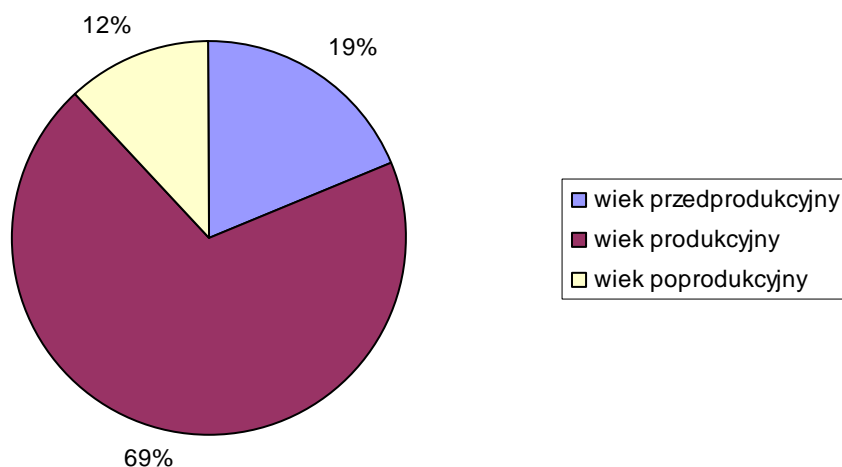
Tabela nr 4. Ludność według ekonomicznych grup wieku w latach 2003 – 2006

Wyszczególnienie		Lata			
		2003	2004	2005	2006
W wieku przedprodukcyjnym (0 – 17 lat)	Kobiety	810	706	745	684
	Mężczyźni	840	704	746	678
	Ogółem	1650	1410	1491	1362
Wiek produkcyjny (kobiety 18 – 59 lat, mężczyźni 18 – 64 lat)	Kobiety	2188	2398	2401	2467
	Mężczyźni	2353	2452	2465	2518
	Ogółem	4541	4850	4866	4985
Wiek poprodukcyjny (kobiety 60 lat i więcej, mężczyźni w wieku 65 lat i więcej)	Kobiety	525	454	446	482
	Mężczyźni	283	325	313	345
	Ogółem	808	779	759	827

Dane: Roczniki statystyczne: grudzień 2004, grudzień 2005, grudzień 2006, Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich.

W 2003 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadały 54 osoby w wieku nieprodukcyjnym, w 2004 roku wskaźnik ten spadł do 45 osób, a w 2005 r. nieznacznie wzrósł i 46 osób w wieku nieprodukcyjnym przypadało na 100 osób w wieku produkcyjnym. Natomiast w 2006 roku obserwujemy nieznaczny spadek tego wskaźnika - na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadły 44 osoby w wieku nieprodukcyjnym. Korzystnym zjawiskiem jest stosunkowo niski odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym, który jednak w najbliższych latach będzie wykazywał tendencję wzrostową. Ludność według ekonomicznych grup wieku na koniec grudnia 2006 r. przedstawia wykres nr 1.

Wykres nr 1. Ludność wg ekonomicznych grup wieku

Porównanie dostępnych danych statystycznych wskazuje na stały wzrost liczby ludności gminy Sitkówka-Nowiny w ostatnich latach. Składa się na to dodatni przyrost naturalny i dodatnie saldo migracji ludności.

2.3. Oświata

Na terenie gminy Sitkówka – Nowiny znajduje się 6 placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest gmina. Sieć szkolna na terenie gminy jest dobrze rozwinięta w zakresie szkolnictwa podstawowego i średniego. W zakresie kształcenia pomaturalnego oraz studiów wyższych istnieją duże możliwości ze względu na bliskość Kielc oraz Krakowa. Placówki oświatowe znajdujące się na terenie gminy przedstawia tabela nr 5.

Tabela nr 5. Placówki oświatowe na terenie gminy.

Lp.	Szkoła	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli
1	Szkoła Podstawowa im. Orłąt Lwowskich w Nowinach	430	41
2	Szkoła Podstawowa w Bolechowicach	90	12
3	Szkoła Podstawowa w Kowali	86	12
4	Szkoła Podstawowa w Sitkówce	87	13
5	Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Nowinach	690	68
6	Przedszkole Samorządowe w Nowinach	180	17
Razem		1563	163

2.4. Służba zdrowia

Na terenie gminy Sitkówka – Nowiny działa Samorządowy Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Nowinach oraz filią w Sitkówce. SZPOZ świadczy bezpłatne usługi zdrowotne z zakresu: podstawowej opieki zdrowotnej, porad ginekologicznych, rehabilitacji leczniczej. Tabela nr 6 przedstawia zatrudnienie personelu medycznego w SZPOZ w Sitkówce – Nowinach.

Tabela nr 6. SZPOZ w Sitkówce – Nowinach

Liczba zadeklarowanych pacjentów	7029
Liczba lekarzy POZ	5
Liczba stomatologów	2
Liczba lekarzy specjalistów (ginekolog, specjalista medycyny pracy)	2
Liczba pielęgniarek	8
Liczba położnych	1

2.5. Sport

Na terenie gminy działają następujące kluby sportowe:

- Gminny Klub Sportowy "Nowiny" - Sekcja Piłki Nożnej
- Gminny Klub Sportowy "Nowiny" - Sekcja Koszykówki
- Uczniowski Klub Sportowy "Kowala" – judo
- Uczniowski Klub Sportowy "Spartakus" - łucznictwo

Gmina Sitkówka-Nowiny dysponuje wspaniałą, dobrze utrzymaną bazą sportową, z której korzystają sportowcy z kraju i z zagranicy.

1. Stadion piłkarski z nagłośnieniem i zadaszonymi trybunami (na tym obiekcie, niezwykle cenionym przez PZPN odbywały się m.in. mecze międzynarodowe młodzieżowych reprezentacji Polski z San Marino i Polski z Rumunią, obiekt służy również do treningów dla piłkarskich zespołów pierwszoligowych rozgrywających mecze w Kielcach)

2. Boczny stadion piłkarski

3. Dwa boiska do siatkówki plażowej

4. Nowoczesna hala sportowa z siłownią

5. Kryta Pływalnia "Perła"

Dzięki tak bogatej ofercie rekreacyjno – sportowej zarówno młodzież, jak i dorośli mają szansę na aktywne spędzanie czasu wolnego oraz rozwijanie swoich zdolności i zainteresowań.

2.6. Pomoc społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sitkówce – Nowinach znajduje się na terenie Urzędu Gminy. Ośrodek został powołany uchwałą Nr I/56/90 z dnia 05.03.1990 r. Rady Gminy, działa na podstawie statutu zatwierdzonego uchwałą z dnia 30.06.2004 r. Nr RG – XXIII – 152/04.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje na terenie gminy zadania statutowe wynikające z ustaw dotyczących pomocy społecznej, przepisów wykonawczych wydanych na ich podstawie oraz uchwał Rady Gminy, ustaleń Wójta Gminy, zawartych porozumień i umów samorządu. Praca GOPS opiera się również na ścisłej współpracy z wieloma lokalnymi podmiotami i placówkami samorządowymi.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- Przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- Pracy socjalnej;
- Prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- Analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- Realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- Rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Według ustawy pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości oraz zapobieganie powstawaniu tych sytuacji.

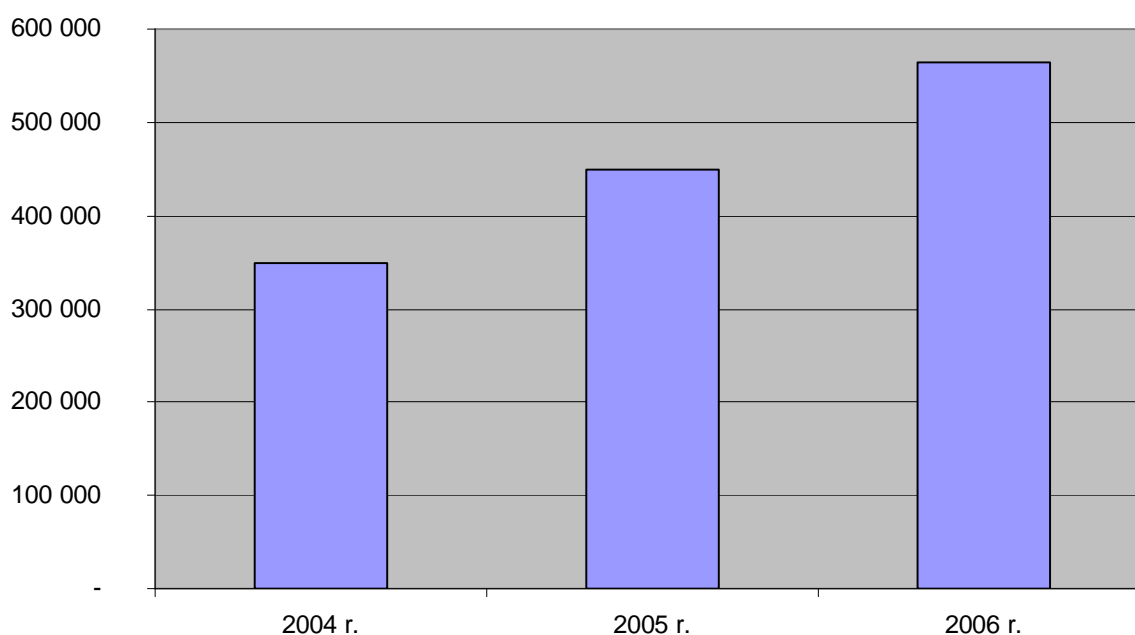
Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi Punkt Konsultacyjno –

Środowiskowy dla dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholizmu. W Punkcie Konsultacyjno – Środowiskowym mieszkańcy gminy mogą skorzystać z porad psychologa oraz terapeuty ds. uzależnień.

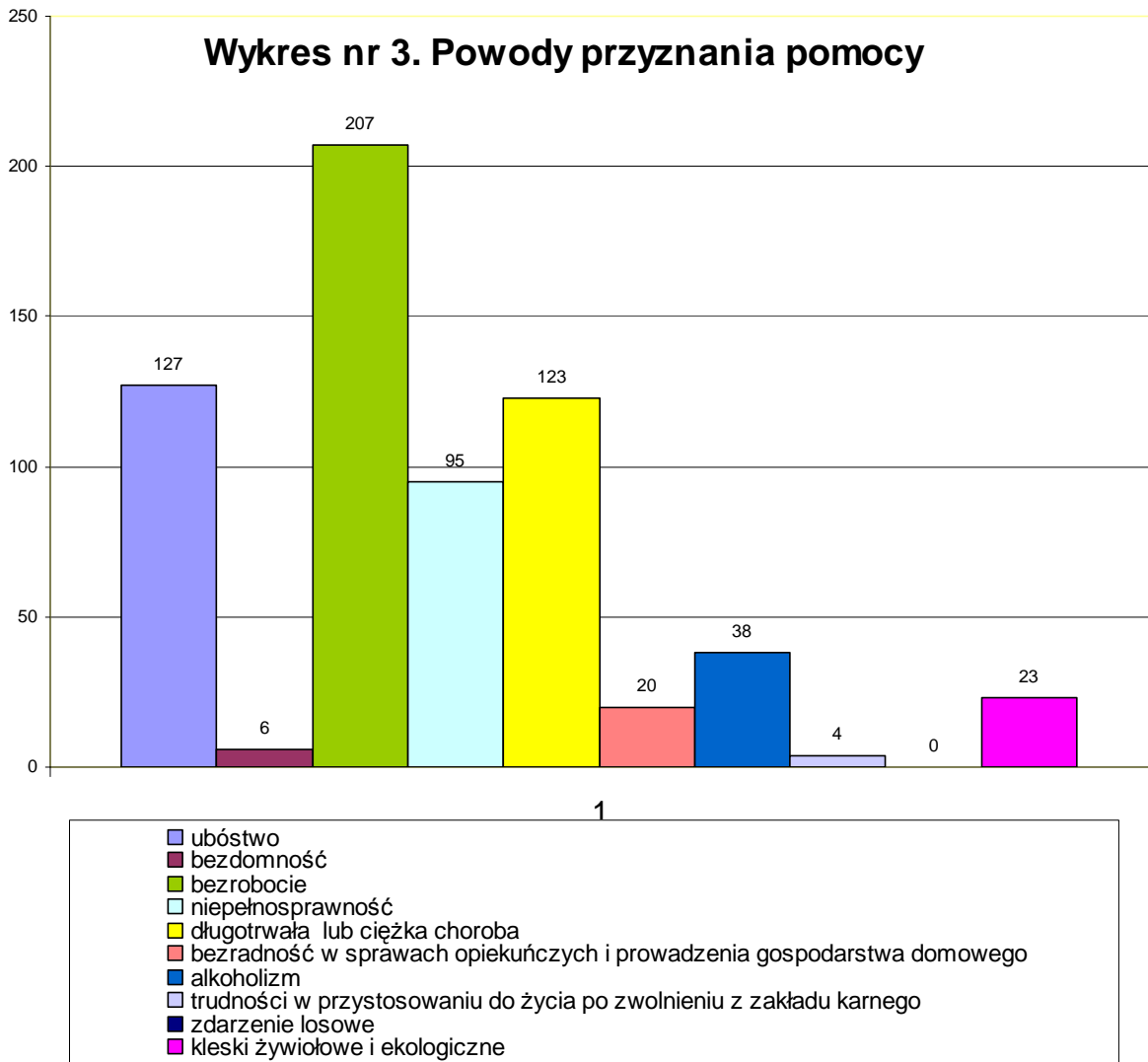
Wydatki na pomoc społeczną z roku na rok rosną. W 2004 r. środki finansowe przeznaczone na pomoc społeczną wyniosły 349 651 zł, natomiast w 2005 r. wzrosły o prawie 161 000 zł i wyniosły dokładnie 450 025 zł. Środki finansowe wydatkowane z budżetu gminy na pomoc społeczną w 2006 r. wyniosły 565 208 zł. Wzrost wydatków przeznaczonych na pomoc społeczną spowodowany jest utrzymującym się wciąż na stosunkowo wysokim poziomie bezrobociu, co wpływa na funkcjonowanie całych rodzin i jest źródłem zarówno problemów finansowych, jak i patologii. Wydatki przeznaczone na pomoc społeczną w Gminie Sitkówka – Nowiny przedstawia wykres nr 2.

Wykres nr 2. Wydatki na pomoc społeczną w latach 2004 -2006

W 2004 r. pomocą społeczną objęto 302 rodzin tj. 1174 osoby co stanowi 16 % wszystkich osób zamieszkałych na terenie gminy. Natomiast w 2005 r. pomocą materialną objęto 459 rodzin tj. 1343 osoby co stanowi 19 % wszystkich mieszkańców gminy Sitkówka – Nowiny.

Główną przyczyną korzystania z pomocy społecznej jest bezrobocie, następnie niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba i ubóstwo. Powody przyznania pomocy społecznej ilustruje wykres nr 3. Stan na 31.12.2006 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS w Sitkówce – Nowinach.

3. PROBLEMY SPOŁECZNE W GMINIE SITKÓWKA - NOWINY.

3.1. Bezdomność

Bezdomność – to względnie trwała sytuacja człowieka pozbawionego dachu nad głową albo nie posiadającego własnego mieszkania. Wyróżnia się bezdomność z wyboru, która jest następstwem opcji powziętej zgodnie z indywidualnymi preferencjami albo bezdomność z konieczności, która dotyka człowieka wbrew jego woli, potrzebom i aspiracjom. Ponadto wyróżnia się bezdomność *sensu stricte*, czyli rzeczywistą lub jawną. Oznacza ona brak własnego mieszkania i jednocześnie jakiegokolwiek innego lokalu przystosowanego do zamieszkania. Inny rodzaj bezdomności to bezdomność *sensu largo*, czyli utajniona bieda społeczna. Opiera się ona na ocenie posiadanego lokum jako niespełniającego kryteriów mieszkania ze względu na odstępstwo od minimalnych standardów mieszkaniowych albo ze względu na kulturowe aspiracje. W języku prawnym bezdomną jest osoba nie zamieszkująca w lokalu mieszkalnym i nie zameldowana na pobyt stały, a także zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania. Zjawisko bezdomności w tym znaczeniu w Gminie Sitkówka - Nowiny praktycznie nie występuje.

Liczbę osób bezdomnych, które objęto pomocą społeczną w Gminie Sitkówka – Nowiny w latach 2003 – 2006 przedstawia tabela nr 7.

Tabela nr 7.

	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.
Liczba osób otrzymujących pomoc społeczną z tytułu bezdomności	1 os.	0 os.	2 os.	6 os.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS w Sitkówce – Nowinach.

3.2. Ubóstwo

Istnieje wielość definicji pojęcia *ubóstwo*. Najczęściej termin ten określany jest jako zjawisko społeczne polegające na braku dostatecznych środków materialnych do zaspokojenia potrzeb życiowych jednostki lub rodziny. Kwestia ubóstwa określana jest w kategoriach względnych lub absolutnych. Przy pojęciu względnym ubóstwo utożsamia się z nadmiernymi różnicami w poziomie życia. Przy podejściu absolutnym jako kryterium ubóstwa przyjmuje się warunki materialne, niezapewniające zaspokojenia minimalnych potrzeb człowieka.

Ubóstwo jest traktowane jako główna przyczyna sytuacji wymagających pomocy społecznej, dlatego ustawa o pomocy społecznej precyzuje je w art. 8 kryterium dochodowego.

Liczbę rodzin dotkniętych problemem ubóstwa, które objęto pomoc społeczną w Gminie Sitkówka – Nowiny w latach 2003 – 2006 przedstawia tabela nr 8.

Tabela nr 8.

	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.
Liczba rodzin otrzymujących pomoc z powodu ubóstwa	15	22	65	127
Liczba osób w rodzinach dotkniętych ubóstwem	77	80	250	434

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS w Sitkówce – Nowinach.

3.3. Długotrwała lub ciężka choroba

Jedną z przyczyn udzielania pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej jest długotrwała lub ciężka choroba. Mianem choroby określa się dynamiczną reakcję na działanie czynnika chorobotwórczego, wyrażającego się zaburzeniem naturalnego współdziałania narządów i tkanek, co zwykle prowadzi do zmian czynnościowych i organicznych ustroju. Można przyjąć, że długotrwała choroba musi trwać co najmniej 6 miesięcy. Istnienie długotrwałej lub ciężkiej choroby stwierdza lekarz, wydając zaświadczenie. Długotrwała lub ciężka choroba to przesłanka uprawniająca

między innymi do zasiłku okresowego, usług opiekuńczych, zasiłku celowego, zasiłku stałego, zasiłku pielęgnacyjnego czy świadczenia pielęgnacyjnego. Liczbę rodzin dotkniętych długotrwałą lub ciężką chorobą, które objęto pomocą społeczną w Gminie Sitkówka – Nowiny w latach 2003 – 2006 przedstawia tabela nr 9.

Tabela nr 9.

	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.
Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	27	65	72	123
Liczba osób w rodzinach dotkniętych długotrwałą lub ciężką chorobą	63	240	286	332

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS w Sitkówce – Nowinach.

3.4. Niepełnosprawność

Wraz z rozwojem cywilizacji, zwiększeniu ulega liczba ludzi, którzy nie są w pełni sprawni fizycznie lub/i psychicznie oraz nie potrafią samodzielnie rozwiązywać swoich problemów życiowych. Ten argument jest wystarczającym do szerokiej i dogłębnej analizy problemu. Niepełnosprawności, oprócz uszkodzenia ciała czy choroby, często towarzyszą liczne bariery – ekonomiczno - architektoniczne i środowiskowe, brak tolerancji dla odmienności w swoich środowiskach lokalnych, ograniczony dostęp do wszystkich społecznych zasobów, dyskryminacja w wielu dziedzinach życia społecznego. Każda osoba postawiona w obliczu takiej sytuacji zwykle izoluje się od świata, dokonującego surowej segregacji: zdrowi – niepełnosprawni. Z uwagi na ogromną złożoność problemu opracowane działania muszą być wieloobszarowe, nakierowane na społeczeństwo, rodzinę osoby niepełnosprawnej oraz na samą jednostkę. Wprowadzając w problem niepełnosprawności należy wyjaśnić pewne pojęcia z nim związane. Osobą niepełnosprawną jest taka osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony.

Osoby niepełnosprawne, według przepisów ustawy o rehabilitacji zawodowej

i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych.

Choroba psychiczna – to stan nieprawidłowego funkcjonowania psychiki, powodujący poważne zaburzenia, które powinny być poddane leczeniu psychiatrycznemu ze względu na nasilenie, trwałość i poważne następstwa życiowe. Niepełnosprawność umysłowa – nieosiągnięcie charakterystycznego dla wieku poziomu sprawności intelektualnej, tj. zdolności właściwego pojmowania, spostrzegania, rozumowania, zapamiętywania, mówienia, wypracowywania reakcji, uczenia się, radzenia sobie w sytuacjach nowych.

Wyrównywanie szans – proces, dzięki któremu różne systemy i instytucje istniejące w społeczeństwie i środowisku jak np. usługi, różne formy działań, informacja i dokumentacja, są powszechnie dostępne dla wszystkich, w tym również dla osób niepełnosprawnych.

Rehabilitacja to proces społeczny, który zmierza do koordynowania działania instytucji państwowych, samorządowych, instytucji społecznych i inicjatyw indywidualnych celem przywrócenia ludziom po urazach, chorobach lub z wadami wrodzonymi samodzielności społecznej zdolności do twórczego życia, do pełnego uczestnictwa w życiu zbiorowym. Duży problem stanowi wciąż niski poziom świadomości całego społeczeństwa (w tym bardzo często samych niepełnosprawnych i ich rodzin) w zakresie możliwości osiągnięcia przez osoby z niepełnosprawnością niezależności i samodzielności.

Pomimo wielu podejmowanych dotychczas działań nakierowanych na osoby niepełnosprawne i środowisko, ciągle problemem jest funkcjonowanie niewłaściwych form zachowania wśród osób niepełnosprawnych – bierność, brak akceptacji samego siebie, swojej niepełnosprawności, brak samostanowienia i działania – a co za tym idzie – ich izolacja. Ograniczenie możliwości tych osób potęgowane jest przez otoczenie – bariery mentalne oraz architektoniczne, brak spójnego określonego ustawowo systemu wsparcia osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin, ograniczony dostęp do edukacji, rehabilitacji (również wczesnoniemowlęcej), skąpa oferta usług oferowanych przez PUP, brak miejsc pracy dla niepełnosprawnych, znikoma wiedza

pracodawców na temat zatrudniania niepełnosprawnych, niewłaściwe ich postrzeganie jako osób nieprzydatnych zawodowo. Liczbę rodzin, w których występuje problem niepełnosprawności i które zostały objęte pomocą społeczną w Gminie Sitkówka – Nowiny w latach 2003 – 2006 przedstawia tabela nr 10.

Tabela nr 10.

	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.
Liczba rodzin w których występuje niepełnosprawność	147	68	83	95
Liczba osób w rodzinach, gdzie występuje niepełnosprawność	218	204	220	299

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS w Sitkówce – Nowinach.

3.5. Bezrobocie

Bezrobocie definiowane jest jako „zjawisko braku pracy zarobkowej dla osób zdolnych do pracy i jej poszukujących”. Bezrobotny zaś to osoba nie zatrudniona i nie wykonująca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującego w danym zawodzie lub służbie, która nie uczy się w szkole w systemie dziennym, jest zarejestrowana we właściwym dla miejsca zamieszkania rejonowym urzędzie pracy.

Stopa bezrobocia to ukazywana w procentach relacja pomiędzy liczbą zarejestrowanych osób bezrobotnych a liczbą osób czynnych zawodowo (to jest zdolnych w prawnie określonych warunkach do podjęcia pracy). Z danych Eurostatu wynika, że spośród 25 państw Unii Europejskiej najwyższa stopa bezrobocia występuje w Polsce- 17,6 %. Dla porównania w Czechach – 7,8%, na Węgrzech – 7,5 %, na Słowacji – 15,6 %. Przeciętna stopa bezrobocia w strefie euro wyniosła po uwzględnieniu czynników sezonowych 8,9%. Najwyższą odnotowano w Hiszpanii- 10,4%, Francji- 10,4%, w Niemczech- 10%. Najniższą odnotowano w Irlandii- 4,4% i Luksemburgu- 4,4%. (dane z 2005 r.)

Na koniec 2005 r. stopa bezrobocia wynosiła: w Polsce - 17,6 %, w województwie świętokrzyskim – 20,60 %, w powiecie kieleckim 20,80 %, a w Gminie Sitkówka – Nowiny – 12,50%.

Stan bezrobocia w Gminie Sitkówka – Nowiny w miesiącu latach 2003 – 2006 przedstawia tabela nr 11.

Tabela nr 11.

	2003		2004		2005		2006	
	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety
Liczba osób bezrobotnych	662	338	629	335	607	345	662	353

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP Kielce.

Należy zauważyć, że pomimo ogólnego spadku poziomu bezrobocia, wzrasta odsetek bezrobotnych kobiet, w 2003 r. kobiet pozostających bez pracy było 51 %, w 2004 r. 53 %, w 2005 r. 56 % zaś w 2006 r. podobnie jak w 2004 r. 53%. Spowodowane jest to w dużej mierze tym, że mają one mniejsze szanse na znalezienie zatrudnienia.

Mimo niskiego poziomu bezrobocia na terenie Gminy Sitkówka – Nowiny w porównaniu do województwa oraz powiatu to właśnie bezrobocie jest jednym z głównych powodów do przyznawania pomocy społecznej. Liczba rodzin obejmowanych pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej, w których występuje problem bezrobocia wzrasta prawie dwukrotnie z roku na rok. Liczbę rodzin dotkniętych bezrobociem objętych pomocą z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2003 – 2006 przedstawia tabela nr 12.

Tabela nr 12.

	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.
Liczba rodzin dotkniętych bezrobociem.	56	178	248	207
Liczba osób w rodzinach, gdzie występuje bezrobocie	224	535	885	665

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS w Sitkówce – Nowinach.

Samorząd gminny ściśle współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Kielcach. Współpraca ta obejmuje kontakty Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Urzędu Gminy, czego owocem są prace interwencyjne oraz staże absolwenckie. Zjawisko bezrobocia jak i jego skutki to jeden z trudniejszych problemów społecznych. Konsekwencjami bezrobocia (zwłaszcza długotrwałego) dla większości bezrobotnych są: pogorszenie standardu życia, problemy z zagospodarowaniem czasu wolnego, izolacja społeczna, ograniczenie lub zaniechanie uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym. Towarzyszy temu dyskomfort psychiczny, polegający często na poczuciu bezsilności. Następstwem trudności finansowych jest nie tylko obniżenie standardu życia, lecz także pozbawienie bezrobotnego możliwości nabywania dóbr, które są symbolami statusu. Prowadzi to do obniżenia poczucia własnej wartości. Bezrobocie zawsze ma negatywne skutki dla społeczeństwa. Są nimi: duże koszty świadczeń socjalnych, niewykorzystanie zdolności do pracy bezrobotnych, poczucie zagrożenia utratą pracy odczuwane przez ludzi zatrudnionych i niebezpieczeństwo zwiększenia się zjawisk niepożądanych (np. alkoholizm, rozwody, narkomania, przestępczość, samobójstwo).

Sposobów zwalczania bezrobocia jest niewiele. Jednak to czy człowiek znajdzie zatrudnienie w dużym stopniu zależy od niego. Ważnym elementem jest pozytywne nastawienie psychiczne do tego, aby znaleźć pracę. Każdy człowiek pozostający bez zatrudnienia powinien podnieść swoje kwalifikacje i umiejętności, a także podwyższać wykształcenie, poprzez dokończanie i uczestnictwo w kursach. Jednak nie każdego stać na taki wydatek. Urzędy Pracy pokrywają koszty kursów, tylko wtedy, gdy dana osoba ma zapewnioną przyszłą pracę. Często zdarza się, iż mimo zapewnień o zatrudnieniu pracodawca w rezultacie rezygnuje, ponieważ okres oczekiwania na ukończenie kursu jest zbyt długi. Zwalczanie bezrobocia musi być oparte na dwóch filarach: na wspieraniu tych, którzy mogą tworzyć miejsca pracy oraz tych, którzy je mogą wypełnić.

W celu skutecznego zwalczania i zapobiegania bezrobociu konieczne jest podjęcie szeregu działań, które zaowocują: zwiększeniem liczby miejsc pracy, stworzeniem warunków do zdobycia doświadczenia zawodowego dla absolwentów, aktywizacją

bezrobotnych. Działania takie podejmowane powinny być przy współpracy Urzędu Gminy, Powiatowego Urzędu Pracy oraz Ośrodka Pomocy Społecznej.

3.6. Alkoholizm

Alkoholizm jest zespołem uzależnienia od alkoholu. Uzależnienie od alkoholu zaś jest poważną chorobą, która zaczyna się niewinnie, bez świadomości danej osoby, a kończy się śmiercią. Nie da się jej wyleczyć, można jedynie zahamować narastania jej objawów, tak aby nie wyrządzały szkód zdrowotnych i społecznych.

Alkohol działa w sposób destrukcyjny praktycznie na wszystkie narządy wewnętrzne człowieka. Alkohol osłabia nasz system odpornościowy, a skutkiem tego jest większa zachorowalność na raka, zwłaszcza przełyku, wątroby, części nosowej gardła, krtani i tchawicy. Wywołuje też niedobory witamin i innych pierwiastków niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania organizmu. Następstwem owych niedoborów są zaburzenia widzenia, zmiany skórne, zapalenie wielonerwowe, zmiany w błonach śluzowych i szpiku kostnym, zaburzenia procesów rozrodczych, szkorbut i inne. Alkohol ma również destrukcyjny wpływ na psychikę człowieka. U osób uzależnionych częściej występują: depresje, lęki, nerwice, halucynacje, omamy.

Alkoholizm jednego lub obydwójga małżonków zakłóca prawidłowe funkcjonowanie rodziny, a przede wszystkim źle wpływa na rozwój i wychowanie dzieci. Rodzina taka staje się dysfunkcyjna pod wieloma względami. Bardzo często w takich rodzinach jest bieda – skutek wydawania pieniędzy na alkohol, bezrobocie – utrata pracy w związku z nadużywaniem alkoholu i niemoc w znalezieniu nowej. Są to rodziny niewydolne wychowawczo, dzieci nie mają w rodzicach żadnego autorytetu, boją się ich, uciekają z domu, a małżonkowie często zmieniają swoich partnerów seksualnych, co niekorzystnie wpływa na rozwój dzieci żyjących w takich rodzinach i powodują zaburzenia w normalnym rozwoju dziecka. Dziecko jest niedożywione, wystraszone, nie umie funkcjonować w środowisku szkolnym, jest dzieckiem wyśmiewanym przez rówieśników a co za tym idzie bardzo zamkniętym w sobie. W takich warunkach dziecko przestaje sobie radzić samo ze sobą, stąd też obserwuje się u takich dzieci:

nadmierną pobudliwość, zachowania agresywne, trudności w kontaktach z rówieśnikami i nauczycielami w szkole.

Sytuacja mieszkańców Gminy Sitkówka – Nowiny dotycząca problemu alkoholizmu została oparta na informacjach uzyskanych od:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sitkówce – Nowinach,
- Posterunku Policji w Sitkówce – Nowinach,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zebrane informacje dotyczące problemu uzależnienia od alkoholu w gminie Sitkówka – Nowiny przedstawiają okres 2003-2006 roku.

W tym okresie obserwuje się znaczny wzrost osób uzależnionych od alkoholu, osób nadużywających alkoholu oraz osób współuzależnionych.

Uzależnienie od alkoholu wpływa destrukcyjnie nie tylko na osoby pijące ale także na pozostałych członków najbliższej rodziny. Rodzina przez długie lata próbuje sama sobie poradzić z problemem i wpływać na osobę uzależnioną i na jej zachowanie, niestety w większości przypadków bezskutecznie. U osób dorosłych, żyjących razem z alkoholikiem rozwija się współuzależnienie. Samo współuzależnienie nie jest chorobą, jest formą przystosowania się do patologicznego systemu rodzinnego. Osoba współuzależniona podejmuje wiele działań, które jej zdaniem mają doprowadzić do poprawy sytuacji w domu, ale w konsekwencji problem się utrwała i pogłębia. Brak mobilizacji do szukania pomocy u specjalistów oraz poprzez instytucje takie jak policja oraz gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych powoduje, że osoba uzależniona przez lata czuje się bezkarna, a uzależnienie z roku na rok pogłębia się. Taki stan rzeczy wynika ze strachu przed osobą pijącą w domu, która w 90% przypadków znęca się fizycznie i psychicznie nad członkami rodziny, tj. dziećmi i współmałżonkiem. Przez wiele lat taki model zachowania osób współuzależnionych był jakby „normalnym” sposobem na pomoc osobie uzależnionej od alkoholu. Ostatnie lata pokazują, że sytuacja ta się zmienia. Wynika to z większej świadomości osób współuzależnionych oraz od większego wachlarza pomocy zagwarantowanej rodzinie osób uzależnionych. W chwili obecnej kobiety są dużo odważniejsze, nie boją się tego, że złożą wniosek o leczenie odwykowe bądź wezwą policję w sytuacji aktu

przemocy. Coraz więcej kobiet (bo zdecydowana większość kobiet to osoby współuzależnione) oraz dorosłych dzieci sięga po pomoc i robi wszystko aby pomóc rodzinie ale przede wszystkim aby dbać o bezpieczeństwo dzieci.

W tym okresie czasu zaobserwować można podstawową zmianę w świadomości społeczeństwa. 4-5 lata temu przedział wiekowy osób uzależnionych mieścił się w granicach 45-70 lat. Od dwóch lat przedział wiekowy znacznie zmniejszył się i oscyluje w granicach 19-40 lat. W tym okresie widać również wzrost zgłoszeń o leczenie odwykowe, co obrazuje tabela nr 13.

Tabela nr 13.

	2003	2004	2005	2006
Liczba zgłoszeń o leczenie odwykowe	23	29	41	51

Bardzo niepokojącym zjawiskiem jest coraz większa grupa kobiet uzależnionych od alkoholu. Proces uzależnienia kobiety zaczyna się od przypadkowego picia z mężem, czy partnerem. Zazwyczaj kobiety te są żonami alkoholików i piją po to, aby „mężowi mniej zostało, żeby sam się nie upijał”, bardzo często kobiety swoje picie tłumaczą „lepiej niech ze mną wypije, niech się nie włóczy z kolegami”. I tak zaczyna się problem, kobieta chcąc „ratować” męża pije razem z nim. Jak wynika z badań naukowych kobiety dużo szybciej uzależniają się od alkoholu, co powoduje ogromne szkody rodzinne. Kobiety uzależnione zaniedbują w rażący sposób dom, rodzinę, dzieci, nie uczęszczają na wywiadówki szkolne, nie reagują na wezwania wychowawców. Z roku na rok przybywa również małżeństw „pijących razem”, co zmusza instytucje do podejmowania stosownych działań – wnioski do sądu rodzinnego o ograniczenia władzy rodzicielskiej. Tabela nr 14 przedstawia liczbę uzależnionych kobiet na przełomie lat 2003 – 2006 I – VI w Gminie Sitkówka - Nowiny.

Tabela nr 14.

	2003	2004	2005	2006
Liczba uzależnionych kobiet	5	5	6	8

Picie we „dwoje” powoduje między innymi:

- zaniedbanie dzieci oraz podstawowych obowiązków rodzinnych

- częste interwencje policji, pracowników GOPS

W tych sytuacjach w większości przypadków interweniować musi policja, odwożąc osoby będące pod wpływem alkoholu na izbę wytrzeźwień. Tabela nr 15 przedstawia ilość mieszkańców Gminy Sitkówka - Nowiny zatrzymanych na izbie wytrzeźwień w latach 2003 – 2006.

Tabela nr 15

	2003	2004	2005	2006
Liczba mieszkańców zatrzymanych na izbie wytrzeźwień	101	98	97	90

Dane nadesłane z izby wytrzeźwień za poszczególne lata.

Na terenie Gminy Sitkówka - Nowiny w jednej ze szkół podstawowych została przeprowadzona ankieta w klasach szóstych. Badaniem, które dotyczyło zdrowego stylu życia objęto łącznie grupę 58 uczniów. Okazało się, że ponad połowa uczniów próbowała napojów alkoholowych, 1/3 pije alkohol od czasu do czasu, 11 uczniów przyznało się ze upiło się 1-2 razy.

Formy pomocy osobom uzależnionym od alkoholu oraz członkom ich rodzin w gminie zostały przedstawione w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Sitkówka – Nowiny. Jedną z inicjatyw wójta gminy wraz z radnymi było uruchomienie Punktu Środowiskowo – Konsultacyjnego w Osiedlu Nowiny przy ul. Białe Zagłębie 52. Punkt ten na co dzień spełnia rolę świetlicy środowiskowej, w której przebywają dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

W czasie pracy świetlicy nad bezpieczeństwem dzieci czuwają opiekunowie, którzy pomagają w odrabianiu lekcji, zachęcają do wspólnego spędzania czasu wolnego. W każdy poniedziałek dyżuruje psycholog, który pomaga osobom uzależnionym od alkoholu, kobietom i dzieciom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz wszystkim rodzinom mającym problemy wychowawcze. Corocznie jako forma pomocy dzieciom z rodzin, w których występuje problem z alkoholem organizowany jest wypoczynek

letni. Oprócz tego organizowane są zajęcia i wycieczki dla dzieci i młodzieży pozostającej w domu w czasie wakacji.

W pomocy rodzinom dotkniętym alkoholizmem niezwykle ważna jest profilaktyka i edukacja od najmłodszych lat. Stąd też corocznie w każdej ze szkół prowadzone są programy profilaktyczne dotyczące zagrożenia jakie niesie za sobą nadużywanie alkoholu oraz innych substancji odurzających i psychoaktywnych. Programy te realizowane są w dwojaki sposób: jako zajęcia pozalekcyjne oraz spektakle teatralne, imprezy promujące zdrowy styl życia. W szkołach ponadgimnazjalnych przeprowadzone zostały warsztaty dotyczące wszelkich zagrożeń współczesnego świata: tj. uzależnienia od alkoholu, narkotyków, tytoniu, leków, internetu itp.

3.7. Przemoc w rodzinie.

Przemoc domowa jest przestępstwem. To działanie jednego członka rodziny na pozostałych z wykorzystaniem siły lub władzy danej osoby. Działania te godzą w dobra osobiste takie jak zdrowie i życie powodując jednocześnie u ofiar przemocy szkody i cierpienie.

Przemoc możemy podzielić na trzy kategorie:

- 1/ przemoc skierowana na samego siebie czyli autoagresja
- 2/ przemoc interpersonalna
- 3/ przemoc grupowa

Przemoc możemy podzielić nie tylko w zależności od tego kto jest jej adresatem i sprawcą. Wyróżniamy więc: przemoc bezpośrednią i pośrednią.

* Przemoc bezpośrednia inaczej osobowa jest nakierowana na osobę, która jest ofiarą. Obejmuje przemoc fizyczną i psychiczną.

* Przemoc pośrednia to zazwyczaj przemoc psychiczna mająca na celu pogrążenie lub zniszczenie drugiego człowieka bez bezpośredniego aktu na niego. Kobiety i dzieci zdecydowanie częściej są ofiarami przemocy w rodzinie. Doświadczają one nie tylko lęku, cierpienia, ale również rozpacz i bezsilności.

Bardzo trudno jest określić zakres występowania skali zjawiska przemocy. Niejednokrotnie jest ono powiązane z innymi patologiami społecznymi takimi jak:

alkoholizm, bezrobocie, ubóstwo. Dużą barierą do postawienia pełnej diagnozy sytuacji jest niska świadomość społeczna przejawów przemocy oraz niechęć środowiska do „wtrącania się” w sprawy rodzinne. Przemoc w rodzinie jest wciąż tematem tabu. Przemoc domowa jest jedną z przyczyn dysfunkcji rodziny.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie opracowana została Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U z 2005r. Nr 180, poz. 1493).

Określa ona:

- 1/ zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2/ zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- 3/ zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Informacja o przemocy w rodzinie może dotrzeć do przedstawicieli różnych służb (policji, pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych).

Główną procedurą interwencji wobec przemocy w rodzinie jest „Niebieska Karta”, która obowiązuje w pomocy społecznej od 2004 roku. Jest ona początkiem procesu pomagania rodzinie. Jej zadaniem jest przede wszystkim szybkie uruchomienie działań podnoszących stan bezpieczeństwa ofiar przemocy oraz ich kontynuacja do momentu, gdy możemy stwierdzić, że udzielono wszelkiej dostępnej i potrzebnej pomocy.

Na terenie Gminy Sitkówka – Nowiny pracownicy socjalni ściśle współpracują z policją i często wspólnie odbywają wizyty w domu pokrzywdzonych. Skalę przemocy w rodzinie na terenie Gminy Sitkówka – Nowiny w latach 2003 -2006 przedstawia tabela nr 16.

Tabela nr 16 Interwencje domowe i sprawy o znęcanie się nad rodziną.

	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.
Interwencje domowe	150	172	186	218
Sprawy o znęcanie się nad rodziną	10	7	5	8

Dane: Posterunek Policji w Nowinach

Ofiary przemocy w rodzinie mogą uzyskać fachową pomoc pod bezpłatnym numerem Niebieskiej Linii 0-801-1200-02 - organizacji, która pomaga ofiarom przemocy domowej.

3.8. Zdarzenia losowe

Do zdarzeń losowych, które występują na terenie gminy należy zaliczyć; pożary, podtopienia lokalne oraz katastrofy (wypadki drogowe lub kolejowe).

Zagrożenie pożarowe może wystąpić wszędzie. Najgroźniejsze w skutkach mogą być pożary w obszarze zabudowy zwartej, w obiektach mieszkaniowych wielorodzinnych (np.: bloki na osiedlu Nowiny) oraz w obiektach użyteczności publicznej. Zagrożenie stwarzają także stacje paliw oraz gazu - zlokalizowane przy ul. Przemysłowej w Nowinach. Z doświadczeń wyniesionych z lat ubiegłych najbardziej zagrożonymi pod względem podtopień lokalnych są miejscowości Trzcianki i Słowik. Zagrożone są tam zabudowania indywidualne.

W wyniku zdarzeń losowych w 2004 r. pomocą społeczną objęto 1 rodzinę, natomiast w 2005 r. – 6 rodzin. W 2006 r. przyznanie pomocy z tego tytułu nie miało miejsca.

Wskutek klęski żywiołowej i ekologicznej spowodowanej suszą, która wystąpiła na przełomie lipca i sierpnia 2006 r., wypłacono zasiłki dla 23 rodzin.

4. ANALIZA SWOT DOTYCZACA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY SITKÓWKA – NOWINY.

Analiza SWOT stanowi kompleksowe narzędzie pomocnicze pozwalające pogłębić ocenę otoczenia planowanego przedsięwzięcia, a także wewnętrznych aspektów warunkujących jego powodzenie. Z oczywistych względów w niniejszej analizie zdefiniowano jedynie czynniki mające kluczowe znaczenie dla polityki społecznej samorządu Gminy Sitkówka - Nowiny.

Analizę SWOT oparto na wyodrębnionych czynnikach mających wpływ na rozwój sfery społecznej. Treść analizy jest z natury szersza niż wyspecyfikowane czynniki rozwojowe, gdyż obejmuje ona nie tylko pola działań polityki społecznej, lecz również uwzględnia efekty tych działań np. stan rozwoju systemu opieki społecznej, w tym poziom rozwoju instytucji realizujących politykę społeczną - władz samorządowych.

Analiza SWOT polega na identyfikacji mocnych i słabych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń jakie stoją przed polityką społeczną gminy.

Mocne strony to uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią silne strony polityki społecznej i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej rozwojowi. Mocne strony polityki społecznej gminy są czynnikami pozytywnymi z punktu możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego wywołanego m.in. realizacją strategii społecznej gminy i działań dla aktywizacji społecznej i gospodarczej mieszkańców. Natomiast słabe strony to uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią słabe strony polityki społecznej i które nie wyeliminowane utrudniać będą jej rozwój.

Kolejną grupą czynników, wchodzi w skład analizy to szanse i zagrożenia. Wnioskowanie szans i zagrożeń oparte zostało na zestawieniu mocnych i słabych stron. Szanse to uwarunkowania zewnętrzne, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi polityki społecznej. Rozwój jest tu traktowany jako wszelkie pozytywne zmiany w systemie opieki społecznej wywołane podjęciem działań zawartych w Strategii.

Analiza SWOT dotycząca rozwiązywania problemów społecznych na terenie Gminy Sitkówka – Nowiny.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Duża liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym; • Współpraca organizacji i środowisk osób realizujących zadania wspomagające pracę GOPS; • Dogodna lokalizacja instytucji samorządowych; • Profesjonalna kadra instytucji społecznych na terenie gminy; • Aktywność w pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań gminy; • Dobry dostęp do edukacji, • Działalność Punktu Konsultacyjno – Środowiskowego; • Bezpłatny dostęp do porad psychologicznych, terapeutycznych i prawnych; • Szeroki zakres usług medycznych; • Dobrze rozwinięta sieć usług; • Rozwój działań służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień; • Integrowanie się władz samorządowych ze społecznością lokalną poprzez organizowanie imprez o charakterze gminnych; • Szeroki dostęp do zajęć rekreacyjnych i sportowych dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych; • Wysokie walory turystyczno – krajoznawcze terenu gminy; • Dobrze rozwinięta infrastruktura przemysłowa; • Dobry wizerunek Gminy Sitkówka – Nowiny na zewnątrz; 	<ul style="list-style-type: none"> • Niedobór mieszkań socjalnych i komunalnych w stosunku do potrzeb; • Mała liczba organizacji mogących się zaangażować w usuwanie problemów społecznych lub przyczyn ich powstawania; • Wzrastająca liczba ludzi ubogich; • Długa procedura kierowania osób na leczenie odwykowe; • Roszczeniowe postawy klientów pomocy społecznej; • Brak reakcji społeczności lokalnej w przeciwdziałaniu przemocy; • Uzależnienie osób i rodzin od pomocy społecznej; • Występowanie ukrytego bezrobocia; • Duża migracja młodych i wykształconych ludzi; • Brak zainteresowania klientów pomocy społecznej szkoleniami i przekwalifikowaniami; • Brak placówek wsparcia dla samotnych matek z dziećmi i ofiar przemocy; • Brak infrastruktury stacjonarnej skierowanej do osób bezdomnych oraz wychodzących z bezdomności; • Złożone i zmieniające się procedury prawne;

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Edukacja społeczeństwa w kierunku kształtowania pozytywnych postaw w zakresie zdrowego stylu życia; • Propagowanie programów profilaktycznych ; • Wzrost poziomu wykształcenia; • Wzmoczony monitoring sprzedaży alkoholu i papierosów nieletnim; • Rozwój wolontariatu; • Kompetentny i sprawnie działający samorząd; • Ciągłe podnoszenie kwalifikacji kadry instytucji społecznych; • Wzrost liczby organizacji pozarządowych; • Istnienie programów pomocowych skierowanych do osób bezdomnych; 	<ul style="list-style-type: none"> • Negatywne nastawienie społeczne do osób zagrożonych marginalizacją; • Wzrost patologii spowodowanych zwiększającym się bezrobociem, ubóstwem, brakiem środków do życia; • Wzrastający poziom alkoholizmu; • Obarczanie samorządów lokalnych kolejnymi zadaniami; • Rozpad więzi społecznych i zanik kontroli społecznej; • Upadek wartości moralnych i autorytetów; • Znieczulica społeczna; • Stereotypy wizerunku pomocy społecznej; • Alienacja i marginalizacja zagrożonych grup społecznych; • Zbyt małe uprawnienia pracownika socjalnego do działania podczas interwencji; • Niestabilność prawa; • Brak jasnych uregulowań w zakresie rozdziału zadań i środków państwo – gmina;

5. CELE STRATEGICZNE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY SITKÓWKA – NOWINY.

Określony w tej Strategii – Program Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sitkówka – Nowiny, wskazuje cele oraz plan działania, który ma służyć do ich osiągnięcia. Do zidentyfikowanych problemów społecznych zostały utworzone cele strategiczne. Cele strategiczne dotyczące rozwiązywania problemów społecznych występujących na terenie Gminy Sitkówka – Nowiny przedstawia tabela nr 17.

Tabela nr 17 Problemy społeczne i cele strategiczne rozwiązywania problemów społecznych

Lp.	Problem społeczny	Cele strategiczne w rozwiązywaniu problemów społecznych
1.	Bezrobocie	System wsparcia na rzecz osób bezrobotnych.
2.	Ubóstwo	Redukowanie ubóstwa
3.	Niepełnosprawność, długotrwała i ciężka choroba	Likwidowanie wszelkich barier psychologicznych, społecznych i fizycznych dyskryminujących te osoby
4.	Alkoholizm	Zahamowanie zjawiska uzależnienia od alkoholu oraz pomoc osobom i rodzinom dotkniętym alkoholizmem
5.	Przemoc w rodzinie	Zahamowanie zjawiska przemocy w rodzinie i łagodzenie jego skutków
6.	Bezdomność	Zapobieganie bezdomności
7.	Zdarzenia losowe	Pomoc osobom dotkniętym zdarzeniami losowymi

5.1. Cel strategiczny – System wsparcia na rzecz osób bezrobotnych.

System wsparcia na rzecz osób bezrobotnych powinien polegać na rozwijaniu aktywnych form pomocy osobom długotrwale bezrobotnym oraz zagrożonym wykluczeniem społecznym. Istotne jest mobilizowanie podopiecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do poszukiwania zatrudnienia i usamodzielnienia się. Należy również przeciwdziałać uzależnieniu bezrobotnych świadczeniobiorców od instytucji pomocy społecznej oraz eliminować negatywne skutki psychospołeczne bezrobocia.

Kierunki działań:

- ✓ Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Kielcach w zakresie monitorowania i rozwiązywania zjawiska bezrobocia na terenie gminy Sitkówka – Nowiny poprzez organizację prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych.
- ✓ Tworzenie na terenie gminy klimatu sprzyjającego dla inwestorów poprzez wspieranie przedsiębiorczości, a tym samym zwiększanie liczby miejsc pracy.
- ✓ Objęcie pomocą materialną rodzin dotkniętych problemem bezrobocia.
- ✓ Zapewnienie osobom bezrobotnym wszechstronnej pomocy w zakresie poradnictwa oraz zapoznania z aktywnymi technikami poszukiwania pracy
- ✓ Objęcie osób bezrobotnych pracą socjalną tak by zachęcić je do systematycznego poszukiwania zatrudnienia.
- ✓ Kształtowanie u bezrobotnego odpowiedzialności za swój los i umiejętności przystosowania się do samodzielnego życia w obecnej rzeczywistości
- ✓ Współudział w programach realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego przez instytucje rynku pracy,
- ✓ Inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałaniu bezrobocia.

5.2. Cel strategiczny – Redukowanie zjawiska ubóstwa.

Redukowanie problemu społecznego, jakim jest ubóstwo możliwe do osiągnięcia jest przez podjęcie działań ratunkowych zapobiegających i łagodzących skutkom ubóstwa w Gminie Sitkówka – Nowiny. Działaniami ratunkowymi jest udzielanie pomocy doraźnej poprzez instytucje samorządowe w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Świadczenia pieniężne udzielane w ramach pomocy społecznej to wszelkiego rodzaju zasiłki: stałe, celowe, okresowe oraz świadczenia rodzinne, dodatki mieszkaniowe czy stypendia socjalne. Świadczeniami niepieniężnymi przede wszystkim są: różnego rodzaju pomoc rzeczowa różnego, zakup posiłków w szkole dla dzieci, zakup ubrania oraz usługi opiekuńcze, które świadczone są w miejscu zamieszkania.

Skutecznym Sposobem reintegracji społecznej jest tworzenie osobom dotkniętym ubóstwem warunków do wykorzystania drzemiących w nich psychofizycznych właściwości, zawodowych kwalifikacji, aktywności mającej na celu rozwiązanie trudnej sytuacji. Organizowane przez organy samorządu terytorialnego prace interwencyjne, roboty publiczne czy prace społecznie użyteczne mają bardzo duże znaczenie w redukcji zjawiska ubóstwa na terenie Gminy Sitkówka – Nowiny poprzez zapewnienie stałego dochodu na pewien czas, a jednocześnie charakteryzują się walorami wychowawczym i zapobiegają degradacji społecznej osób zatrudnionych oraz ich rodzin.

Kierunki działania:

- ✓ Tworzenie oparcia socjalnego, psychologicznego oraz prawnego dla osób ubogich z terenu Gminy Sitkówka – Nowiny;
- ✓ Udzielanie świadczeń pieniężnych oraz niepieniężnych;
- ✓ Zbudowanie systemu oparcia społecznego dla osób i rodzin dotkniętych ubóstwem w Gminie Sitkówka – Nowiny;
- ✓ Organizowanie prac interwencyjnych, oraz innych form zatrudnienia okresowego;

5.3 Cel strategiczny – Likwidowanie wszelkich barier psychologicznych, społecznych i fizycznych dyskryminujących osoby niepełnosprawne oraz długotrwale i ciężko chore.

Niepełnosprawność i związane z nią zagrożenie wykluczeniem społecznym jest jednym z poważniejszych zjawisk i problemów współczesnej rzeczywistości. Obecnie bardzo duży nacisk kładzie się na zapewnienie osobom niepełnosprawnym dobrych warunków życia w środowisku lokalnym. Nie chodzi tu tylko o likwidację barier architektonicznych dla osób o ograniczonej przez chorobę zdolności poruszania się, ale w dużej mierze o likwidację barier mentalnych w lokalnej społeczności i ułatwienie funkcjonowania osób niepełnosprawnych w życiu społecznym.

Kierunki działań :

- ✓ Edukacja społeczeństwa lokalnego na temat problemu niepełnosprawności, organizowanie prelekcji w szkołach, wybranych zakładach pracy w różnych grupach społecznych;
- ✓ Aktywizowanie zawodowe osób niepełnosprawnych;
- ✓ Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w zakresie uczestnictwa w życiu społecznym, kulturze, sporcie, rekreacji i turystyce;
- ✓ Popularyzacja osiągnięć kulturalnych, sportowych oraz w turystyce przez osoby niepełnosprawne;
- ✓ Zapobieganie osamotnieniu i izolacji poprzez umożliwienie udziału w życiu kulturalnym i społecznym;
- ✓ Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej,
- ✓ Rozbudowa infrastruktury społecznej zapewniającej usługi rehabilitacji leczniczej,
- ✓ Zapewnienie dostępu do rehabilitacji leczniczej poprzez: prowadzenie rehabilitacji w środowisku osób niepełnosprawnych oraz pomoc w zaopatrzeniu w sprzęt rehabilitacyjny;
- ✓ Likwidacja barier transportowych;
- ✓ Pomoc rodzinom z osobą niepełnosprawną;

5.4. Cel strategiczny – Zahamowanie zjawiska uzależnienia od alkoholu oraz pomoc osobom i rodzinom dotkniętym alkoholizmem.

Uzależnienia zaburzają prawidłowe funkcjonowanie człowieka w wielu sferach jego życia, zakłócają zdolność realizowania ról społecznych, uniemożliwiają wykonywanie pracy zawodowej, wpływają na pogorszenie sytuacji materialnej, prowadzą do różnorodnych problemów zdrowotnych oraz zaburzeń psychicznych.

Kierunki działań:

- ✓ Propagowanie wiedzy na temat uzależnień oraz metod leczenia;
- ✓ Edukacja młodzieży w kierunku wychowania w trzeźwości prowadzona głównie w placówkach oświatowych;
- ✓ Niwelowanie destrukcyjnego wpływu na dziecko rodziców nadużywających alkohol oraz zapewnienie mu odpowiedniego wsparcia i pomocy;
- ✓ Prowadzenie pracy socjalnej z osobą uzależnioną poprzez motywowanie jej do podjęcia leczenia, uczestnictwa w grupach wsparcia, klubach AA,
- ✓ Prowadzenie działalności motywującej do podjęcia leczenia odwykowego w Punkcie Konsultacyjno – Środowiskowym;
- ✓ Wypracowanie modelu wspólnego oddziaływania pracowników socjalnych, członków GKRPA oraz terapeuty na rodziny dotknięte problemem alkoholowym;
- ✓ Promowanie i popularyzowanie zdrowego i aktywnego stylu życia;
- ✓ Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkohol;
- ✓ Udoskonalenie form współpracy z instytucjami i organizacjami pomagającymi osobom uzależnionym;
- ✓ Ograniczenie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych;

5.5. Cel strategiczny – zahamowanie zjawiska przemocy w rodzinie i łagodzenie jego skutków.

Istnieje ogólnopolska procedura interwencji wobec przemocy domowej program „Bezpieczeństwo w rodzinie NIEBIESKA KARTA”. Pracownicy socjalni współdziałając z Policją odbywają wspólną wizytę w domu pokrzywdzonych, opracowują plan pomocy i uruchamiają lokalny system wsparcia. Realizacja procedury „Niebieskich Kart” jest obowiązkiem Policji i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Kierunki działań:

- ✓ Realizacja procedury Niebieska Karta (Policja, GKRPA, OPS);
- ✓ Prowadzenie szeroko rozumianej działalności informacyjno-edukacyjnej o problemie przemocy w rodzinie przez media, szkoły, organizowanie konferencji, porad, kampanii itp.;
- ✓ Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie poprzez: skuteczne i kompleksowe działanie wszystkich służb, organizacji i instytucji zajmujących się tym problemem (m.in. policja, Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły, Punkt Konsultacyjno – Środowiskowy);
- ✓ dzielenie pomocy ofiarom przemocy (pomoc materialna, prawna, zapewnienie mieszkania, opieki lekarskiej);
- ✓ Prowadzenie działań profilaktycznych szczególnie wśród dzieci i młodzieży poprzez:
 - realizację programów „Bezpieczna Szkoła”,
 - organizowanie konferencji, spektakli profilaktycznych i innych spotkań poświęconych problematyce przemocy w rodzinie.
- ✓ Tworzenie grup samopomocowych ofiar przemocy
- ✓ Podnoszenie kompetencji przedstawicieli służb i instytucji zobligowanych do udzielania pomocy ofiarom przemocy oraz podejmujących interwencje wobec sprawców poprzez organizowanie szkoleń dla: policjantów, przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości (sędziów, prokuratorów, kuratorów), lekarzy,

nauczycieli, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, pracowników punktów konsultacyjnych, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- ✓ Podjęcia działań wobec sprawców przemocy poprzez:
 - powiadamianie odpowiednich służb o zaistnieniu przemocy,
 - pomoc psychologiczna dla ofiar i sprawców,
 - praca socjalna (kontrakt socjalny).

W realizowaniu działań mających na celu zahamowanie zjawiska przemocy w rodzinie i łagodzenie jego skutków winny wziąć udział wszystkie osoby pracujące w instytucjach pomagających ofiarom i sprawcom przemocy. Problem przemocy w rodzinie powinien być na bieżąco monitorowany i corocznie uwzględniany w gminnym programie rozwiązywania problemów alkoholowych.

5.6. Cel strategiczny – Zapobieganie bezdomności

Celem strategicznym w zakresie walki z bezdomnością na terenie Gminy Sitkówka – Nowiny jest zapobieganie rozwojowi tego zjawiska oraz udzielanie pomocy osobom bezdomnym.

Osobą bezdomną w polskim porządku prawnym jest osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy, niezameldowana na pobyt stały w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania (art. 6 pkt 8 ustawy z dnia marca 2004 r. o pomocy społecznej).

Kierunki działania:

- ✓ Utworzenie warunków zapobiegania bezdomności w rodzinie poprzez walkę z uzależnieniami, zapobieganie zaległościom w opłatach mieszkaniowych prowadzącym do eksmisji poprzez system dodatków mieszkaniowych,

- ✓ Zaspokojenie potrzeb bytowych osób bezdomnych;
- ✓ Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi bezdomnością poprzez aktywizowanie do podjęcia pracy, pomoc w znalezieniu zatrudnienia, w wynajęciu mieszkania i inne);
- ✓ Zapobieganie zjawisku bezdomności poprzez zwiększenie zakresu pomocy świadczonej osobom zagrożonym utratą mieszkania;
- ✓ Udzielanie pomocy materialnej w formie zakupu posiłków, odzieży i itp.);
- ✓ Tworzenie mieszkań chronionych dla bezdomnych kobiet z dziećmi;
- ✓ Zwiększenie zainteresowania osób bezdomnych włączaniem w indywidualne programy wychodzenia z bezdomności;
- ✓ Udzielanie pomocy w załatwieniu formalności związanych z rozwiązywaniem problemów osobistych;
- ✓ Współpraca Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z organizacjami pozarządowymi na rzecz ograniczania zjawiska bezdomności;

5.7. Cel strategiczny – Pomoc osobom dotkniętym zdarzeniami losowymi.

Niniejsza Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych określa kierunki działania w stosunku do osób i rodzin dotkniętych skutkami zdarzeń losowych. Społeczne skutki zdarzeń losowych są często równie dotkliwe jak skutki materialne, dlatego przywrócenie osobie dotkniętej takim zdarzeniem wiary w siebie przez wsparcie psychologiczne i pomoc międzyludzką ma nierzadko większe znaczenie od pomocy materialnej.

Kierunki działania:

- ✓ Przyznawanie zasiłków celowych na pokrycie kosztów zdarzenia losowego;
- ✓ W razie potrzeby zapewnienie mieszkania zastępczego;
- ✓ Organizowanie pomocy doraźnej;
- ✓ Zapewnienie pomocy psychologicznej;

- ✓ Zapewnienie szczególnej opieki nad rodziną, która utraciła dorobek życiowy – pomoc w zagospodarowaniu;
- ✓ Udzielenie pomocy w naturze w formie żywności i podstawowych środków do życia;
- ✓ Edukacja w celu zminimalizowania skutków zdarzeń losowych;

6. MONITOROWANIE I WDRAŻANIE GMINNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ukierunkowuje działania władz samorządowych i instytucji opieki społecznej na pełnienie aktywnej roli w budowaniu modelu polityki społecznej.

Skuteczność funkcjonowania niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zależy będzie od:

1. Monitoringu i ewaluacji;
2. Budowy programów celowych rozwijających przyjęte kierunki działań.

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą się pojawić poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych problemów społecznych.

Projekty i programy realizowane w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych powinny być zgodne z przyjętymi kierunkami działań.

Cele strategiczne wyznaczone w niniejszym dokumencie dotyczą najistotniejszych problemów występujących na terenie Gminy Sitkówka – Nowiny. Wyznaczone kierunki działań zawarte w niniejszym dokumencie pozwalają na dotarcie do najbardziej potrzebujących grup społecznych, często marginalizowanych i wykluczonych ze społeczeństwa oraz pozwolą ułatwić rozwiązywanie problemów społecznych i przyczynić się do poprawy sytuacji wielu osób.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest instrumentem nowoczesnej polityki społecznej wdrażanej na poziomie lokalnym przez władze samorządowe Gminy Sitkówka – Nowiny, mającym pobudzać do aktywności organizacje i instytucje działające w obszarze pomocy społecznej, rozwoju społecznego i gospodarczego gminy.

Realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przyczyni się do wdrożenia w Gminie Sitkówka – Nowiny nowoczesnego modelu polityki społecznej.

Realizatorami Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz twórcami i koordynatorami programów celowych będą:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policja.,
- Samorządowy Zakład Opieki Zdrowotnej,
- Pedagodzy Szkolni,

Elastyczna konstrukcja niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przewiduje wprowadzenie nowych, lepszych elementów służących budowaniu porządku społecznego opartego na wzajemnym porozumiewaniu grup społecznych, odpowiedzialności za konsekwencje podejmowanych działań oraz wrażliwość na krzywdę i obowiązek wzajemnej pomocy. Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe – w niektórych sytuacjach wręcz konieczne. Pamiętać jednak należy o konsekwentnym dążeniu do poprawy jakości życia mieszkańców, te bowiem elementy strategii zmianom i modyfikacjom nie powinny być poddawane.